სახალხო ფურცელი

№ 821 პარასკევი, 17 მარტი 1917 წ. № 821

ბანცხალების ფასი.

ჩვენი ერთი სტრიქონი პირველ გვერდზე პატარა ღირს 40 კაპ., შუასკნელზე—20 კაპ., კაბინეტის გარეშე მიღებული განცხადების ფასი: სტრიქონი პატარა ტექსტის წინ—40 კაპ., ჯან—20 კაპ., ფასი სამკლიციანი განცხადებისა ზომაზე დამოკიდებული: 15×2 ღირს 6 მან., 20×2 ღირს 8 მან., 25×2 ღირს 10 მან. 3 საათის შემდეგ, სამკლიციანი განცხადება მიიღება სტამბა „ჭარიჭლში“ პეშკინის და ლორის-მელიქოვის ქუჩა, სახლი ჭელეს სასულიერო სემინარიის და ჯერეფა ჯორი მანეთის მეტი.

უფასო განცხადება კუპონის ნაწილზე მიიღება მხოლოდ რედაქციაში.

ბელის მიწერა და დასაბეჭდი განცხადებები მიიღება „სახალხო ფურცლის“ რედაქციაში და კანტორაში ყოველ-დღე ქვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან 3-მდე.

ხელმოწერილი წერილები არ დაიბეჭდება, დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება; ინახება ჯოხის თვით მხილველად დიდი წერილები და მოთხრობები.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება: ტფილისში, სასახლის ქ., სარკინიგზოს სახ. № 6.

ფასდების ადგილი წერილების და ფულისთვის: Тифлисъ „Сахалко Пурцели“, почт. ящ. 190.

ტელეფონი № 26

ამხანაგებო, მოქალაქენო! მოითხოვეთ საქართველოს ავტონომია!

ტფილისი, 17 მარტი, 1917 წ.

ძველდანვე ასეა, რომ გლეხობა ცხოვრებისა და ბრძოლის. ბრძოლაში ყველაზე მეტად შეიწირვიდნენ ხოლმე გლეხები და დაჩაგრულნი. გლეხი თავის ნაწარმოებს ყოველთვის იაფად ჰყიდის, სხვისას კი ძვირად ჰყიდულობს. გლეხი მოკლებულია სკოლებს და სხვა განმანათლებელ დაწესებულებას. გლეხისთვის არაა საჭიროებაც. გლეხი ყველაზე მეტს ვალებსა ხდება. ამ ვალებისთვის ხშირად ისე ძვირად არავის აწევენ კისერზე, როგორც სოფელს, როგორც გლეხობას.

რუსეთში დიდი რევოლუცია მოხდა, ძველი ძალადობისა და ცარიცაგლეჯის მთავრობა დაემხო, დაიმარხნენ მტარვალები, შენდება ახალი საბელმწიფო, თანასწორობასა და თავისუფლებაზე აგებული და ამ მოძრაობის ბატონი ხალხი, რომლის მთავარ ძალას შეადგენს გლეხობა, მშრომელი გლეხობა, მაგრამ ჯერ-ჯერობით ყველაფერი ისე ეწყობა, თითქოს სოფლის საჭიროებას, გლეხობის ხმას ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ. მაგალითად, ოფიციალურად ცნობილია, რომ ტფილისში გაიმართება ადმასწავლებელ კომიტეტის კრება, რომელშიც სხვათა შორის უნდა აირჩიოს თითო ათეული კაცის საქმეების გამძღოლი მართველობა და მოაწყოს სურსათ-სანთვალის საკითხი. კრებას დაესწრება 114 კაცი და ყველა იქნება ქალაქებისა და დაბების წარმომადგენელი და გლეხთაგან შემთხვევით თუ იქნება ვინმე. მთელი კუთხის საქმეებს გადაწყვეტენ ქალაქების მკვიდრნი და სოფელი გლეხობა, დარჩება გარიყულად: იმას ანგარიშს არ უწევენ, იმის ხმას ყურს არ უგდებენ.

ეს, ცხადკვარელია, დიდი შეცდომაა და სოფლის ხალხს აუცილებლად ადგება არავის ეპატიება. დღეგანდელ რევოლუციის გამარჯვებასა და დემოკრატიულ წეს-წყობილების დამყარებაში, თავისუფლებაზე და თანასწორობაში ყველაზე მეტად გლეხობაა დაინტერესებული, როგორც ძველი წესწყობილება, ძველი მთავრობა განსაკუთრებით გლეხობას სწყრებოდა, გლეხობამ აირიბდა ტყვეს. სოფლის ხმა ისე უნდა ისმოდეს ყველგან, როგორც ქალაქის, და მოქალაქობრივ-პოლიტიკური უფლება ისე ეკუთვნის გლეხობას, როგორც სხვას. არაფის აქვს ნება მთავრობის გლეხების ცხოვრება გლეხების დაუკითხავად, ნებადართ არ აქვთ ამის ნება ქალაქის ჩასუქებულ ჯაბრებსა და ჩარჩებს.

მაგრამ არის კიდევ ერთი გარემოება, რომელსაც რუსეთში უკვე მიაქციეს ყურადღება ამა თუ სოციალისტურმა ჯგუფებმა, არამედ ისეთმა ზომიერმა ლიბერალურმა პარტიამ, როგორიცაა კონსტიტუციონალ-დემოკრატებისა. მართალია, დღეგანდელს რევოლუციას, რომელიც არსებითად პოლიტიკურია, დიდი მნიშვნელობა აქვს ქვეყნის ყოველსხრივად წარმატებისათვის: დამყარდება თავისუფლება, თუთმოქმედება, ხალხი არ იქნება სხვისი მონა-მორჩილი, არამედ თვითონ მიიღებს მონაწილეობას თავის საქმეების მოწყობა-გარდაქმნაში. ყველაფერი ეს გაიძლიერებს მოქმედებას, გაღრცელდება განათლება, შეგნება, ცოდნა და ყველა მოღონიერდება ქალაქებისადაც და კულტურულადაც. ძლიერი რევოლიუციის მთავარი ხიდანი პოლიტიკურ-სარწმუნოებრივ-ეროვნულ თავისუფლებისა და თანასწორობის დამკვიდრებაა. ეს უნდა შესრულდეს ყოველის უწინარეს.

ხოლო რევოლიუციის სრული გამარჯვებისა და განმტკიცებისათვის მაინც აუცილებლად საჭიროა, რევოლიუციამ და მისმა ორგანომ—დროებითმა მთავრობამ—ეხლავე განაბორციელოს ზოგი სოციალურ-ეკონომიური რეფორმა. არ გვგეგმატებს რევოლიუციონური ოცნება და არ მოვითხოვთ, ეხლავე განახორციელონ სოციალისტური პროგრამა—ამის მოთხოვნა დღეგანდელ მთავრობისაგან უაზრობა იქნებოდა—მაგრამ შეიძლებელია და აუცილებელი დღეგანდელ პირობებში, რომ გადაეთოვლეს მშრომელი გლეხობის მიწის სარგებლობა. ფთვალავი მიწაა რუსეთში ბაზინისა, მეფის გვარტელობის ეკლესია-მონასტრებისა, მსხვილი მემამულეებისა. ეს მიწა უნდა გადავიდეს მშრომელ გლეხობის ხელში, იმათ ხელში, რომელნიც საკუთარის ხელითაა და ოფლით ამუშავებენ ხელმამულს.

ჩვენშიც ბლომადაა ასეთი მიწა მა, შინ, რომელსაც გაძვალტყვიებულს გლეხობას მტკვნელი სანაცვალი არ მოგებება. ამის განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექციოს რევოლიუციის მთავრობამ, თუ უნდა რომ მრავალრიცხოვანი გლეხობა მის მხარეზე იყოს სულითა და გულით. ამის უნდა ცდილობდეს ადგილობრივი მართველობაც. ეს უნდა იყოს ერთი მთავარ საქმეთაგანი ადტონომიური, თვითმმართველ საქართველოსი. გლეხობა ღირძია ჩვენი ქვეყნის და თუ ამისი მდგომარეობა გაუჯობესდა, ეს დაიდება მტკიცე საფუძველზე ჩვენი ერის თავისუფლებას...

პროტესტები

დ. ბოინის ქალაქი ქალები ალეკვებულნი არიან კიტა აბაშიძის კომისარობიდან გადაყენების გამო. იგი ეკუშმარიტი დამცველი მშრომელთა და საქართველოს ეროვნულ ინტერესებისა. აკაკი ჩხენკელის დანიშვნის წინააღმდეგ ხმა არა გვაქვს-რა, მაგრამ დაუკვითებით გთხოვთ კომისარად კიტა აბაშიძეც დასტოვოთ.

გორის სამხედრო კომიტეტი სოციალისტ-ფედერალისტთა პარტიისა უფრთხეს თავის ხმას იმ პროტესტს, რომელიც გაისმა პატივცემულ ამხანაგის კიტა აბაშიძის გადაყენების გამო. დეპეშები გაეგზავნა კერენსკის, მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს და გაზეთ „დღესა“. დეპეშებიდანეთ, ფედერალისტების კომიტეტმა შესაფერი პასუხი გასცა ამ მოვლენას. ამხანაგურ სალამს ეუძღვნით კიტა აბაშიძეს.

სოციალისტ-ფედერალისტთა გორის კომიტეტი.

—

1 კავკასიის რკინის გზის პოლკის ქართველი სალდათები ძლიერ აგვადელვა კიტა აბაშიძის მოუღლიდნელმა გადაყენებამ. პროტესტს ვაცხადებთ და დაბეჯითებით მოვითხოვთ ჩვენი ეროვნულ სულის კეთილების გამომხატველის კიტა აბაშიძის კომისრად დატოვებას.

თანამო-ხრეთ მონდობილობათ

ს. თხილავა.

—

ტფილისის ქართული გიმნაზიის მასწავლებელთა კორპორაცია ღრმა მწუხარებას გამოსთქვამს კომისარიატიდან კიტა აბაშიძის გამორიცხვის გამო, რომელიც პატივცემული და ცნობილი გამომხატველია ქართველთა ეროვნულ და დემოკრატიულ მისწრაფებათა. დარწმუნებულნი ვართ, რომ ჯ. აბაშიძე ჩხენკელთან ერთად დარჩება კომისარიატში. დროებითი მთავრობა ამ იტით მისცემს საშუალებას ქართველი ერის ფართო წრეებს განაბორციელოს თავისი დემოკრატიული და ეროვნული მისწრაფებანი.

მილოცვები

დასავლეთ საქართველოს სახალხო მასწავლებელთა კავშირმა შემდეგი დეპეშა გაუგზავნა დროებით აღმასრულებელ კომიტეტის თავმჯდომარეს მისეულ ოფიციალურ ცნობილებით: დასავლეთ საქართველოს სახალხო მასწავლებელთა კავშირი მუხლ იღრეკს რუსეთის საუკეთესო შეილების გმირულ მოქმედების წინაშე, რომელმაც ხალხი დააყენა მოსალოდნელ ძალა და უფლება მოლაღატე მთავრობას, და აღფრთოვანებით ეგებება ხალხის ახალ მართველობას.

სახალხო მასწავლებელნი მთელ თავის ძალ-ღონეს სწორად ეანაბორებულ რუსეთის სამსახურს და დარწმუნებულნი არიან, რომ თქვენი თავდადებული შრომით გამოუდიღიან ახალი რუსეთი წაღუს ყოველსაეე ნაშთს ძველ წყობილებისას და გაანათლიანებულებს იმის მონობის უღელ ქვეშ განაწამებს ქართველ ხალხს და ქართულ სკოლას.

—

ჩვენმა რედაქციამ ყაიაფურგანელ ქართველ მუშებისაგან შემდეგი შინაარსის დეპეშა მიიღო: ჩვენ ერჩხეთის სამხედრო გზაზე მომუშავე ქართველი მუშები სალამს ეუძღვნით ძვირფასს სამშობლოს და ქართველ ერს გულწრფელად ეულოცავთ რუსეთის ტირანიის ჩამოგდებას.

გილოცავთ, ძმებო, ბრწყინვალე მზის ამოშუქებას! ღრმად ვართ დარწმუნებულნი, რომ განსაცდელი რუსეთი გადაეხსნება და ღირსეული რუსეთის ეროვნულ ფედ-ქედ გათელილ უფლებებს ქართველი ერი.

გაუმარჯოს დიდსა და თავისუფალ რუსეთს! გაუმარჯოს მეცნიერთან ამდგარ საქართველოს!

ამხანაგების მონდობილობით

დეკან არგვაძე.

რევოლუციის დეპეშები

თანაგრძნობა.

ნიუ-იორკი. შესდგა მიტინგები, რომელნიც გამოხატეს ამერიკის გამოჩენილ მოღვაწეებმა რუსეთის რევოლიუციის აღსანიშნავად.

ჯარის განცხადება.

რიგა, 14 მარტი. გამოვიდა „12 არმიის სალდათთა დეპუტატების საბჭოს უწყებანი“. გაზეთში სხვათა შორის ნათქვამია: რუსეთის ჯარი აღფრთოვანებულია სამშობლოს დაცვის სურვილით და თავისუფლებით, რომელიც შეუძლებელია გარეშე გამარჯვებისა.

კომისარი კავკაზში.

პეტროგრადი. 13 მარტი. ჩამოვიდა დროებით მთავრობის კომისარი სათათბიროს წევრი კარაულოვი.

პლებისციტი.

პეტროგრადი. ცნობა მოვიდა, რომ პლებისციტი მალე ჩაისვა რუსეთში.

ძველი მთავრობის მიერ დანიშნული პროფესორები.

პეტროგრადი. განათლების სამინისტრომ მისწერა უნივერსიტეტებს, ულად მთავრობის მიერ დანიშნული პროფესორები სამი დღის განმავლობაში უნდა გადადგნენ სამსახურიდანაო.

გამომძიებელი კომისიაო.

პეტროგრადი. შესდგა პირველი სხდომა გამომძიებელ კომისიისა, რომელშაც ჩვენება ჩამოართვა ბალეს, სტეპანოვს და ვოლკონსკის.

მუშათა და სალდათთა დეპუტატების მოწოდება.

პეტროგრადი, 14 მარტი. მუშათა და სალდათთა დეპუტატების საბჭომ მთავთა მთელი ქვეყნის ერებს მოწოდებით, სადაც პროლეტარიატს ურჩევს გადაჭრილი ბრძოლა გამოუცხადოს ყველა ქვეყნის მთავრობათა იმპერიალისტურ მისწრაფებას და ხელში ჩაიგდოს ომისა და ზავის საკითხის გადაწყვეტა. რუსეთის დემოკრატია, ნათქვამია მოწოდებაში: აცხადებს, რომ ყოველი საშუალებით შეებრძოლება თავის გაბატონებულ კლასების დაპყრობის პოლიტიკას და მოუწოდებს ევროპის ერებს შეერთებულ ბრძოლისაკენ ომის წინააღმდეგ. ეს მოწოდება ეგზავნება ყველა ქვეყნის მუშათა ორგანიზაციებს.

ჯარში.

პეტროგრადი, 14 მარტი. არტილერისტების დეპუტატების სამხედრო მინისტრს გუჩკოვს განუცხადეს თავისი ერთგულება ახალი მთავრობისადმი. გუჩკოვმა სიტყვით უპასუხა. პოლკოვნიკმა ბელოვმა განაცხადა, რომ ჯარისკაცებმა ყველა ძველი ოფიცრების დატოვება მოისურვეს, თუმცა მათ ამის წინააღმდეგ მოქმედება შეეძლოთო. ოფიცრები გულწრფელ ნდობას უცხადებენ ჯარისკაცებსო.

რევოლიუციის მსხვერპლთა დასაფლავება.

პეტროგრადი. ჯარისკაცთა და მუშათა დეპუტატების აღმასრულებელმა კომიტეტმა გამოაქვეყნა რევოლიუციის მსხვერპლთა დასაფლავების სამოქალაქო ცერემონიალი. დასაფლავება მოხდება მარსის მინდორზე 17 მარტს.

დანიშვნები.

პეტროგრადი. ო-დი ჯერუსალი შინაგან საქმეთა მინისტრის ამხანაგად დაინიშნა.

იუსტიციის მინისტრის თანაშემწედ დაინიშნა ნაფიცი ქმელი სკარატინი.

ვანდერველდე.

ბარსელონა. 15 მარტი. ბარკოვის დამცველ პოლიციის არჩევნი არაკეთილ-სინდისიოთ სიაში მოთავსებული იყო ბელგიის მინისტრი ვანდერველდე.

ბუხარა და ხივა.

ტაშკენტი. 14 მარტი. სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების გარეშე საქმეთა მინისტრს ვ. მილიუკოვს შემდეგი დეპეშა გაუგზავნა: მივესალმებით მონობისაგან განთავისუფლებულ რუსეთს თავისუფლების, ძმობის და თანასწორობის დამყარებას და მივმართავთ კითხვით: მიიქცევა თუ თუ არა ყურადღება ბუხარისა და ხივის სახანოების დაზარეულ მდგომარეობას. ძველი ტირანობის ახალ თავისუფალ რუსეთში მოუთმენელი უნდა იყოსო.

რევოლუციის ამბები

(ფურნალ-გაზეთებიდან)

ნიკოლოზ მეორე და მისი ოჯახი

ნახელმწიფართის მახლობელი ასე ახასიათებს ნიკოლოზ მეორესა და მისს ოჯახს:

ნიკოლოზ მეორე სუსტი და უხასიათო ადამიანი იყო. მეფეს არ ძალუძდა

რაიმე გადაწყვეტილი ნაბიჯის გადადგმა.

მაგალითად მომხსენებელს მეფე მუდამ ეტყოდა ხოლმე: დიახ, ბიძა, თქვენ მართალი ხართ. ასე უნდა ვქნათ«!

მოვიდოდა მეორე კარის-კაცი, მოახსენებდა სულ დიამეტრალურად წინააღმდეგ პროექტს. მეფე მასაც იმას ეტყოდა.

ნახელმწიფარი მანიათ შეპყრობილი კაციც არა ყოფილა.

— მე ვრასოდეს ბევრი არ მიფიქრია ჩემ თავზე იტყოდა იგი.

მასი დარწმუნება, დაჯერება რაიმე საქმეში ძლიერ იშვიათი იყო.

ამას თვით ნიკოლოზიც აღიარებდა ხოლმე.

განსაკუთრებული რესპექტით ეპყრობოდა იგი სპეციალისტების აზრს— მაგრამ „სპეციალისტობა“ თვისებურად ესმოდა ნაბეჭდარს.

ვინც რასპუტინის ან დედოფლის რჩევით, რეკომენდაციით სახელმწიფოს მართველობის ამა თუ იმ დარგის სათავეში მოექცეოდა, სპეციალისტიც ის იყო მის თვალში.

როცა მან გაიგო დატუსაღებას მიპრომპენო, მალე დაწერწარდა, რეგულარულად სჯაშს, შშვიდად სძინავს— ლიუდოვიკო მეთექვსმეტეც ასე იყო. დატუსაღების წინა ღამეს იგი შაზმატს თამაშობდა.

ვინც ნიკოლოზ მეორე. მისი მეულღეს კი დაჯილდოვებულია ძლიერი ბატონობის მოყვარული ნებით, ნადედოფლარი არავითარ დაბრკოლებას არ შეუდრკებოდა ხოლმე, როცა მას ამა თუ იმ მიზნის ,,ესასრულო მოყვანა უნდოდა. უმისოდ ვერც ერთი სამინისტრო კაცი, მინისტრის პორტფელს ვერ ეღირსებოდა.

პროტოპოპოვი, გოლიცინი, დომბროვოლსკი, ვოეიკოვი, რაევი, ყველა ესენი რასპუტინისა და ალექსანდრა თევდორეს ასულის „ქნილებანი გახლდათ.

გერმანული ოფიციალური პრესის აზრი რუსეთის რევოლუციაზე.

„ლოკალნოს“-ი სწერს: გერმანიამ სერიოზულად უნდა განსაჯოს რევოლიუციის პოლიტიკური შედეგები. თუ რევოლიუციამ მართლა—გაიმარჯვა, მაშინ 4-თა კავშირის ძალები თვალსაჩინოდ გაძლიერდება. რუსეთის აბსოლიუტიზმის დაშობით, გაქრება ერთი უდიდეს ფაქტორთაგანი. რომელიც ჩვენ კოალიციორ მტრებს ეგზოს ასულტებდა. უკვე მომხდარი ცვლილება, სამუდამოდ მოსპობს იმ უთანხმოებას, რომელიც დემოკრატიულ მოკავშირეთა და რეაქციონურ რუსეთს შორის არსებობდა. უნდა აღვნიშნოთ ამპრობს გაზეთი, რომ გერმანიის დიდი საფრთხე სდარაჯობს წინ. რადგან რუსეთის მხრითაც დემოკრატიული სახელმწიფოებრივი წესწყობილების დროშა ალფრიალეს.

ეროვნული სოციალისტები

ებრაელ მუშათა პარტიის სოციალისტ-ტერიტორიალისტების მოწოდება.

პროლეტარებო ყველა ერისა შეერთდითო.

ებრაელ მუშებს.

ამხანაგებო! ძველი რეჟიმი დაიმხო.

საშინელ სისხლის ნაკადად მოედო იგი მთელ რუსეთს. მთელი რუსეთი საშინელ უსამართლობის და არა ადამიანურ ტირანიის უღელ ქვეშ ქნენ სოდა. თავისუფლების მეცხერე—პროლეტარიატი ჯაშუშებისა და ჯალათების ხელში ქცთავდა. ძველი რეჟიმი თავის პრეტენზის გასაძლიერებლად არავითარ იარაღს არ თაკლობდა. იგი აბნელებდა და ახშობდა ხალხს შეგნებას. აღეზიანებდა ბნელ ინსტინქტებს ისევე რუსეთში მცხოვრებ ერებს შორის, და სხვა და სხვა ერის სისხლით ახშობდა თავისუფლების აღს. ებრაელების დაჩაგვრა ძველი რეჟიმის მიერ, უაღრესს ცინიზმადეს, ველურობამდის აღწევდა.

6 მილიონი ებრაელთა ერს უფუფლებოთ ანადგურებდნენ. დღეს ჯარისა და პროლეტარიატის ძლიერმა მკლავმა ძველი რეჟიმი დაამხო.

ამხანაგებო! რუსეთის პროლეტარიატს მოგამ მაღლა ეპიარა რევოლიუციის დროშა.

მანვე იკისრა თავისი ერის უფლებისა და ღირსების დაცვა.

რევოლიუცია და სოციალისტები

პეტროგრადის სოციალ-დემოკრატების ორგანო „რაბოჩაია გაზეტა“ იმ აზრს გამოსთქვამს, რომ დღეს დრო არაა მუშებმა ეკონომიური მოთხოვნილება წარმოადგინონ, 8 საათის სამუშაო დღე მოითხოვონ და სხ. დღევანდელი რევოლუცია უნდა დაამაყოფილდეს პოლიტიკური ბრძოლით. ჯერ კიდევ არაა დარსებული პროლეტარიატი და ეხლა რომ იმი გამოუცხადოს ბურეუაზიას, შეიძლება დამარცხდესო.

—

ებრაელთა ბუნდის ცენტრალურ კომიტეტი აცხადებს: დიდი სქმეები, რომლებიც აღიძრა ებრაელ პროლეტარიატისათვის დღევანდელ ისტორიულ მომენტში, მოითხოვენ პარტიის კოლექტიურ აზრით შემუშავებულ გადაწყვეტილებას. ბუნდის ცენტრალურმა კომიტეტმა დაადგინა, მოიწვიოს ახლო მომავალში, არა უგვიანეს აღვგომისა, პარტიული კონფერენცია. კონფერენციის საგანი იქნება: 1) ჩვენი პოლიტიური და ტაქტიკური საკითხები ეხლანდელ რევოლიუციის და ომის დროს, 2) საორგანიზაციო საქმეები.

—

პეტროგრადიდან „იზვ. სოც. რაბ. დეპ.“ მოუწოდებს ამხანაგებს: „ჩვენ ვოლიუცია შესრულდა, მაგრამ რევოლიუციის საქმე ჯერ არ დამთავრებულა. ეს არ უნდა დავივიწყოთ, ეს უნდა გავიმეოროთ, რაც შეიძლება ბრძოლა ბრძოლა, ჩაეძახოთ და შეეგვებინოთ ყველას. უნდა გავამაგროთ მოპოვებული გამარჯვება, უნდა შეეკავშირდეთ და დავიოზმდეთ იმის დასაცავად, რადგან ძველს რეჟიმს არ სძინავს და ძალას იკრებს დაკარგულ ბატონობის დასაბრუნებლად.

ხალხს შეკავშირება და დაოზმა— აი აუცილებელი საქმე მომენტისა. ეცადეთ შეაქმნათ პოლიტიკური და ეკონომიური ორგანიზაციები, რომელთაც ერთ მთლიან ერთეულად უნდა გადააქციონ რევოლიუციონური რუსეთი. ჩაეწერეთ პარტიის წეეგრებად, შეიქმნა პოლიტიკური კლუბებში, დაარსეთ პროფესიონალური კავშირები, რადგან შორს არაა დრო, როცა თქვენ სერიოზულად მოგიხდებათ ხელი მოჰკიდოთ თქვენს ქონებრივ მდგომარეობის გაუმჯობესებისას.

ომის დღიური

გუშინდელმა დეპეშამ გვამცნო, რომ ბარანოვიჩის სამხრეთ-აღმოსავლეთით გერმანელების შეტევა დაუწყიათ და რუსის ჯარი იძულებული გამხდარა მდ. შარას აღმოსავლეთ ნაპირზე გადასულიყო. შეტევის რაიონი სადლიანოვიჩის ჩრდილოეთით მდებარეობს. ლიანოვიჩი ლიდა-მარკნოვიჩა-სარნის მთავარ ლიანდაგის სადგურია და, იქეს გარეშეა, გერმანელებს სურთ გაარღვიონ აქ რუსის ჯარის ბრძოლის ჯაჭი. შეტევის რაიონის სამხრეთით რუსის ჯარის ბრძოლის პირი შორს წინ არის წაწყული ოგინის არხამდე. გერმანელებს ახლად აქვთ ალმაც სწორედ იმ წინ წაწყულ ხაზს ჩრდილოეთით შემოვლა.

გუშინდელი დეპეშა გვაუწყებს, რომ რუსინის ბრძოლის პირიც ამბოყრდა. მდ. ყსას სამხრეთით მოპირდაპირეს შეტევა დაუწყია და რუსის ჯარისა-თვის პოზიციები წაუთრთვეთია. შეტევას აწარმოებს მოპირდაპირე ფოქშანი-მერეშესკის რკინის გზის და ფოქშანი-იიუსლეის შარა გზით. ამ რიგად მოლდაიაში მოპირდაპირე ალმაიან ვრცელის რაიონში აწარმოებს შეტევას.

ომის დეპეშები
მთავარსარდლობის ცნობები.

პეტროგრადი, 15 მარტი. ოფიციალური. რუსეთ-გერმანიის ტ ავსტრიის ბრძოლის პირი. არტილერიის სროლის შემდეგ გერმანელებმა იერიში მოიტანეს ჩვენს პოზიციებზე იელშტინ-ლიდა-დისკოლეთით. 14 მარტს დღით, არტილერიის სროლის შემდეგ, მოპირდაპირეს იერიში მოიტანა ბოგუშეს რაიონში (კრივის ჩრდილოეთით) და ჩვენი თხრილების ნაწილი ჩაიგდო ხელში, მაგრამ კონტრ-იერიშით მდგომარეობა აღვადგინეთ. მდ. სტოხოდზე, ბოროგოსის რაიონში, მოშხაპვლი გაზით იერიში მოეტანეთ. გერმანიის ჯავშნოსანმა მატარებელმა დაუშინა ჩვენს პოზიციებს კოროსმეზოს აღმოსავლეთით.

რუმინიის მარძოლის პირი. მდ. ჩაბანიოშის სამხრეთით ჩვენი ჯარი იბრძვის 10 მარტს დაკარგულ პოზიციების დაბრუნებისათვის. მდ. უსას სამხრეთით (მოინესჩის 20 ვერსის სამხრეთით) მოპირდაპირემ იერიში მოიტანა ჩვენს პოზიციებზე და მკაცრი ბრძოლის შემდეგ დაიპყრა ნაწილი. მოპირდაპირის მცირე რაზმები შეტევა ფოქშანი-მერეშესის და დაფოქშანი-ჩიუსლეის შარაგზით მოვიდეოდეთ.

კავკასიის ბრძოლის პირი. სროლა და მზვერავთა თარეშია.

პარიზი, 15 მარტი. გერმანელები ჩვენ ტრუბა ესსინიი, ბენეს ფრ-პტის პოზიციებს თავს დაესხნენ. მათ არტილერიის სასტიკი წინააღმდეგობა გაუწია ჩვენმა. გერმანელები განუწყვეტელად სცდილობდენ ოფენსივით მოსულიყვნენ ჩვენ სანგრებებზე, მაგრამ ჩვენი არტილერიის ცეცხლმა მრავალჯერ უკუაგდეთა ისინი.

ჩვენმა ავანგარდებმა სენგრამენის ტყის პირებს მიაღწიეს. ჩვენი დანაკლისი არც ისე თვალსაჩინოა.

სუასსონის რჩდილოეთით ჩვენ წინ წაგიწიეთ.

ბოლატასთან ჩვენ 20 ტყვე ჩაგვაჭარა ხელში.

ვერდენის ბრძოლის პირზე სასტიკი საარტილერიო დუელი სწარმოებს. დანარჩენ ბრძოლის პირზედაც საარტილერიო დუელია.

ლონდონი, 13 მარტი. დიდ ბრიტანიის საამორთარო ოფუწყება: ლამაზწპა-დე კალეში ბრიტანული კონტრ ნაღმოსანი—წყალში მოხეტიალე ნაღმს წაეჯება და დაიღუპა. გადაარჩინეს მხოლოდ 17 მატროსი და 4 ოფიცერი. მეორე კონტრ-ნაღმოსანი გემს დაეჯახა. ერთი მატროსი დაიღუპა.

კოპენჰაგენ, 11 მარტი. სერბიული „პრესს ბიუროო“ ოფუწყება: ბოლგარელი ჯარიდან გამოქცეულნი იტყოძინებიან, რომ აღმოსავლეთ სერბიის მცხოვრებლები ბულგარელთა წინააღმდეგ ამხედრებულან.

პეტროგრადი, 15 მარტი. შეიცავრიის გერმანოფილური წრეებიდან ოფუწყებიან: გერმანიის ობერ-კომანდოს გადაუწყვეტია, საფრანგეთისა და იტალიის ასპარეზებზე მხოლოდ მოგერიებითი ბრძოლა განაგრძოს და მთელი თავისი სალაშქრო ძალები რუსეთისაკენ გადმოისროლოს. გერმანელები მთელი ძალით პეტროგრადისაკენ პარორებენ წამოსვლას. ხსენებული გერმანოფილური ელემენტები აშკარად აღიარებენ: გერმანელებს იმ რუს მუშებიის იმედი აქვთ, რომელნიც პროვოკატორულ პრობაგანდას ეწევიან ომის ღიკვიდაციაზე.

ეპისკოპოსის კირიონის პარაკლისი ვიტებსკში.

სახელმწიფო სათათბიროს აღმასრულებელ კომიტეტს ცნობა მიუღია: ვიტებსკში პარაკლისის დაწყებამდის ეპისკოპოსს კირიონს სამწყსოსთვის მოუწოდებია: საჭიროა დროებით მთავარობას ზურგი გავუმაგროთ და იმის განკარგულებათ დავიქვემდებაროთო.

გადაწყვეტილია სინოდის შემადგენლობაში 4 „თეორ სამღვდელოების“ წარმომადგენელიც ჩარიცხონ.

ლონდონი, 14 მარტი. ვაშინგტონიდან ოფუწყებიან, დღეს, 14 მარტს, მოწეეული იქმნა ნაციონალური გვარდიის 20 პოლკი.

ძალისტვინა. 14 მარტი. ცნობაა ნორვეგიიდან გემების: „გრემშარისა“, „ხუნინგის“ და „კორნენსის“ დაღუპვაზე.

„ფორვერტსი“ და რუსეთის რევოლიუცია.

სტოკჰოლმი. „ფორვერტსი“ სწერს:, თუ 140 მილიონის აღმოსავლეთისა მტრად მოვიკიდეთ, ამ 140 მილიონის მტრობა მრავალ ათეულ წლის განმავლობაში გაგრძელდება, ნუ თუ ჩვენნება უნდა დავრთოთ ეს მტრობა გავამკვიდროთ. ამიერიდან გერმანია უნდა ებრძოლოს არა ცარიზმს, არამედ იმ ძალას, რომელიც რეაქციის ბურჯების დასანგრევად იბრძვის. „ფორვერტსი“ გერმანულ რეაქციონერებს გერმანელ პროტოპოპოვებს ეძახიან. დაყოვნება მწარე შედეგებს-ღა მოგვიტანს. ვიდრე ბეტმან-ჰოლვეგი ამბობდა—ვიი საზოგადო მოლაყვანა, ხარკოვსა და დონის-როსტოვში. ეს წერილი საყურადღებოა. იგი ცენზურამ გაუშვა.

საფრანგეთის პალატაში.

პარიზი, 14 მარტი. პალატამ ფრანის უმრავლესობით (432 ხმით 39 წინააღმდეგ), დაადგინა, მიღებულ იქნეს ის კანონ-პროექტი, რომლის ძალით 2 და 15 აპრილი 1918 წლის მოსაწვევი რეკრუტები ჯარში ჩაირიცხება.

ლონდონი, 15 მარტი. ოფიციალურად ოფუწყიან. 8 მარტს ღამით გერმანელმა ფუყლქვეშამ გაუფრთხილებლად ჩაისვარა ბრიტანეთის ჰოსპიტალის გემი „ასტურიასი“, მიუხედავად იმისა, რომ გემზე წითელ ჯვრის ფლაგები განათებული იყო. დაიღუპა 31 კაცი კომანდიდან, მათ შორის 11 სამხედრო პირია. 12 კაცი უკვალოდ დაიკარგა. გერმანელთა უმთვლეს ტელეგრაფი ადისტრების ამ ცნობას.

ლონდონი, 14 მარტი. ოფიციალური. დილით აფეთქება მოხდა ერთ იარაღისა და ოიფის წვალის საწყობში, ჩრდილოეთ ინგლისში. მოკლულია 1 კაცი, დაჭრილია 9. აფეთქება გაუფრთხილებლობის გამო მოხდა.

ახალი აჭრაკი

სოც. ფედერ. კრება. დღეს საღამოს 7 ს. ავქალის აუდიტორიაში (ჩერქეზიშვ. ქუჩა) მოხდება ტფილისის სოც. ფედერალისტების კრება. კრება იქნება დახურული და პარტიულ წევრებს დარბაზში შეუშვებენ ბარათებით.

ქართველ მშობელთა კრება. 15 მარტს ქართულ გიმნაზიის შენობაში შესდგა ვატა და ქალთა გიმნაზიების მშობელთა შეერთებული კრება, კრებას აუარებელი ხალხი დაესწრო და იქონია დღეგანდელი მოვლენის შესახებ მსჯელობა. ამრთა გაცვლა-გამოცვლის შემდეგ წამოყენებულ იქმნა ორი რეზოლუცია დროებით მთავრობის მისალოცად. კრებამ დიდის უმრავლესობით მიიღო შედეგი მისალოცი დეპეშა: „ყველაცვთ გულ მხურვალედ ცმხარს ვუქცრთ დროს ეძით მთავრობას, რომელიც მოიწვევს რუსეთში დამფუძნებელ კრებას დემოკრატიულ რესპუბლიკის დასაყარებლად და ამასთანავე მიანიშნებს ქართველ ერს ეროვნულ-ტერიტორიალურ ავტონომიის უაღრეს დემოკრატიულ პრინციპების ეგებუთხა.

გლეხთა კავშირი. თანაბმად საზოგადო კრების დადგენილებისა, კვეკვასიის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების საბჭო უკვე შეუდგა გლეხთა კავშირების დაარსების თადარიგს. დღეს, 17 მარტს, დილის ათ საათზე საგანგებო კრება გაიმართება, რომელიც გლეხთა უბარტიო კავშირის საორგანიზაციო ბიუროს აირჩევს. კრებაზე მიწვეულნი არიან წარმომადგენელნი: სასოფლო სამეურნეო საზოგადოებისა, საქვეტმოქმედო საზოგადოებისა და პოლიტიკური პარტიებისა.

ტფ. აღმასრულებ. კომიტეტმა 15 მარტს დაადგინა: 1) არჩეულ იქნეს სასურსათო კომისია, რომელიც კონტროლს გაუწევს სასურსათო კომიტეტს, 2) გაფართოვებულ ულ შეესვებულ იქნეს აღმასრულებელ კომიტეტის შემადგენლობა და მოწვეულ იქნეს ამ კომიტეტში ორი წარმომადგენელი სახელმწიფოს თავდაცვისათვის ფონდებზე მომუშავე საზოგადოებრივ ორგანიზაციებისა და 3) მიღებულ იქნეს კომიტეტში ერთი წარმომადგენელი ოსების, რომელნიც სამის ყოლას თხოულობდნენ.

თამბაჭოს ქარხნების მუშათა კრება ამ პიკულ ხანში გაიმართება საპროფესიო კავშირის შესადგენად.

დვინის ბეჭდობა ყველგან ცლუბებშია) აღიკრძალა ახალ კანკარგულებამდე. დვინის სარდაფების გალება შეიძლება ყოველ დღე ნებართვით, შდღლის 12-დან ნაშუადღეზე 4 საათამდე დვინის მოსავლელად. დვინის საკითხი ამ მიკლე ხანში დაწერილებით განხილულ იქმნა ტფ. აღმასრულებელ კომიტეტში.

ტფ. დაბალი პოლიციელნი, რომელნიც თანამდებობიდან გადაყვანებულ იქმნენ, ტფ. აღმასრულებელ კომიტეტის წინაშე შუამდგომლობენ, რათა მათ ერთის წლის ჯამაგირი მიეცეს.

ქუთაისის გუბერნიის მართვა-გამგეობა ჩაიბარა აღმასრულებელ კომიტეტის კომისარიატმა, რომელმაც შეიდინა: ქალ. მოურავი ჩიქოვანი, ეკვ. გეგეჭკორი, გრიგოლ გელესიანი და ოფიცერი სტარცევი.

ქუთაისის ეკლესიის მართვა-გამგეობის საქმე უკვე ჩაიბარა საოლეიერო პირთაგან შემდგარმა დროებ-

კვირას, 19 მარტს, ქვალონის ეკლესიაში გარდახდილ იქნება ექვსი თვის წირვა და პანაშვიდი პოდპოლკოვნიკის

ვიქტორ ივანეს ძის ხოჭოლავას

სულის მოსახსენებლად, რასაც აფიშებენ ნათესავებსა და მეგობრებს განსვენებულის მეუღლე ნინო მამუკას ასული და ქორანელები.

317

19 მარტს ქალაქ ქუთაისში, საკრებულო ტაძარში გადახდილ იქნება წლის წირვა და პანაშვიდი ყოფილ გადაცვლილის პროვიზორის თანაშემწის

მიხეილ (მიშიკო) სოლომონის ძის ახვლედიანის

სულის მოსახსენებელად. ჩასაც აფიშებენ ხათესავები, მეგობრები და ნაცნობი, ღრმად დამწუხრებული მშობლები განსვენებულისა სოლომონ ალექსანდრეს ძე და მეულე ანნა (ასინები) თავად მიხეილ ნიკარაძის ასული ახვლედიანები, ძმა შტაბს კაპიტანი ალექსანდრე (მამია) სოლომონის ძე ახვლედიანი გამწუხრებენ ბებია ქვირიე ნიფო, თავადი დიმიტრი ნიკარაძის ასული, მდივნისა. წირვა დაიწყება დილის 10 საათზე, პანაშვიდი 12 საათზე. 1992

ახალი კლუბი

პარასკევს, 17 მარტს, კლუბის დარბაზში მომღერალი

ვარდენ ლორთქიფანიძე

გამართავს ფრიად საყურადღებო

კონცერტს 2 განყ.

მონაწილეობას მიიღებენ: მომღერალი-ქალი ქ-ნი **მარიამ შავრეზაშვილისა** (სოპრანო), პროფ. ტფილის. მფსიც. სასწავლებლისა ბ-ნი **ე. ბ. ბრილები** (ბარიტონი), მომღერალი ბ-ნი **ნ. ბ. ბოლქოვი**, ქიანჯურზე დამკვრელი **ჰენრიხი სენკევიჩი** და როიალზე დამკვრელი კნ. **მ. ბ. ანდრონიკაშვილისა.**

დაწერილებით პროგრამებში. **დასაწყ. საღ. 8-ნახ. ს.**

ადგილების ფასი 1—3 მან. ბილეთები ამ თავითვე იყიდება კლუბის შეიცარსთან. 1881

ახალი დიდი ცირკი ახალი დიდი

ძმ. ეფიმოვებისა

მიხეილის პრ., მეშტ. ახლო, საკუთარი, ახლად შეკეთებ. კაპიტალური **ხაზაფთრო შენობა, ტელეფ. 19.00**

დღეს 17 მარტს, გაიმართება

დიდი გრანდიოზული წარმოდგენა.

მონაწილეობენ: 5 კლიკეტი, ფონგლიერი ჭალი, ბოლხონსკაია, ბრუნოს პატი, დონატოლო, ალეშინი და ფონტანელი, როზეტტი და კოლეპეტი. დიდი **კორ-დე-ბალეტი.** შე-15 დღე ფრანგული პიდაობისა, პიდაობს ხუთი სანტრეპრენო წყვილი: 1. ონო-ოკიტაო და სალვინი, 2. სპარტინი და კუდრიაკი, 3. აბერგი და ერმაკოვი, 4. შავ-ნიღაბიანი და ჯაკსონი 5. სტერსი და კორნი. დაიწყება 10-ხანეგარ საათზე.

ანონსი: ამ დღეებში გასტროლით ინგლისელ მსახიობის როლანდისა. მალე ბენეფისი დირექტორის ეფიმოვისა, მოდიან ახალი გასტროლერები.

ძველი

გ. მ. მუხაძე

იღებს სადოსტაქრო ავადმყოფურ სალამოს 5—6 ს.-დე კვირა დღეს გარდა. მისამართი: დიდი მთავრის ქ. № 67, ოფიცერთა საეკონომიო საზოგადოების შენობის პირდაპირ, სახლი სვანიშვილის. **ტელეფ. 5—77.** 1059

ს./ს. ი. ფ. ლიანძინი & შვილი,

მოსკოვი, სომხის შესახვ. 7, **ხარკოვი,** რიბნაია ქ., **ბ.** სადგურში მისამართი: **„ლიანძინის“.**

მიაწოდებს **ინგლისურ ზაგიპაგან,** ნედლად მოსკოვსა, ხარკოვსა და დონის-როსტოვში. 1098

პიმან კომიტეტმა. ქათალიკოსის თანამდებობას ასრულებს კომიტეტის თავმჯდომარე, გურია – სამეგრელოს ეპისკოპოსი ლეონიდე. კომიტეტის მდივნებად მიწვეულ იქმნენ სოფრომ ჭელთხუცესი და დ. ა. დიდითამაშვილი.

◆ **ტფ. გუბერნატორისა და ვიცე-გუბერნატორის თანამდებობას** ამ ჟამად ასრულებენ ტფ. აღმასრულებელ კომიტეტის კომისარები: ნ. ჯორდანია, ა. ხატისოვი და პაპოვი.

◆ **მასწავლებელთა კრება** გაგრძელდება გაიმართება კვირას, 18 მარტს, სალამის 7 საათზე, რეალურ სასწავლებლის შენობაში.

◆ **შავრაზმელნი:** დეკანოზი გიორგი ქიქვიძე და მისიონერი პლატონი ტყილისიდან დონის როსტოვისკენ გაიქცნენ.

◆ **ნაციონალისტურ და დოლუხანოვისტურ** მამულში მცხოვრებთა სიფრნო ჯოჯუა გაიძარცვება კვირას, 19 მარტს, სამოვლინი ქუჩაზე, ნაშუადღევის 3 საათზე. ყრებამ უნდა აირჩიოს საფრნო ბიურო.

◆ **ტფ. ბაზარზე** სურსათ-სანოვაგის ფასმა კიდევ ატყორა.

◆ **მოსწავლეთა დრუნჩინები.** კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების საპრემიო გადასწყვიტა, მოსწავლეთა დრუნჩინები შეადგინოს მხოლოდ ბოლოს მიბრძანებულ მოსწავლეთა დრუნჩინებისაგან.

◆ **ახალი კლუბი.** კონკრეტი ვარდენ ლორთქიფანიძეს დღეს საღამოს 8 საათზე კლუბის დარბაზში შეადგენა ფიიად საყურადღებო კონცერტი ოპერის მომღერალთა ვარდენ ნორთქიფანიძისა, 2 გაზ., რომელშიაც მონაწილეობას მიიღებენ, მომღერალი ქალი სარიან შაბერაშვილისა, ბ-ნი თფ. მუს. სასწავლ. ფროფ. ბროჟკი, პიანისტის დამკვიდრი ბ-ნი სენკევიჩი, მომღერალი ხოლოისა და მუსიკის დამკვლევი კნ. მ. მ. ანდრონიკაშვილისა.

◆ **ქართველ მასწავლებელთა კრება.** ტფ.ქართ. გიმნაზ. მასწავლებელთა კომისიისაგან აცხადებს: ტფილისის ყოველ ტიპისა და უწყების სასწავლებლების ქართველნი მასწავლებელნი პოზიციებული არიან მარტის 18-სთვის, შაბათის საღამოს 7 საათზე, ტფილისის ქართული გიმნაზიის შენობაში, იწინდელი მომენტის გამო მოსალაპარაკებლად. კრების საგანია: ახალი მთავრობისადმი მისასალმებელი რეზოლუცია, სრულიად საქართველოს ქართველ მასწავლებელთა კავშირის პროექტი.

სოფლად და ქალაქად

ს. ბრძ.

◆ ოთხშაბათს, 15 მარტს სადგომში მოხდა ახლო-ახალო სოფლების და უფრო კი მოხსნის საზოგადოების მცხოვრებთა მიტინგი, რომელსაც აუარებელი ხალხი დაესწრო. ყველანი ბარხარ-ულნი იყვნენ და მოუთმენლად ელოდნენ მოლაპარაკეებს. შეიაში კარგა მაღალი ტრიბუნა იდგა. მიტინგის თავ მჯდომარედ აირჩიეს ამხ. გიორგი მაჭარაშვილი. ილაპარაკეს ყველა პარტიის წარმომადგენლებმა და ხალხს მომენტის მნიშვნელობა აუხსნეს. შემდეგ მოხდა თითო სოფლიდან თითო კაცის არჩევა დროებით კომიტეტში, რომელმაც წესიერი არჩევნები უნდა მოამზადოს აღმასრულებელ კომიტეტისა. მოლის მიტინგმა მიიღო შემდეგი რეზოლუცია, რომელიც დეპეშით გაეგზავნება ახალ მთავრობას: „გორის მაზრის სოფ- გომში შეკრებილი მრავალ რიცხოვანი მიტინგი მხურვალე სალამს უძღვნის ახალ რევოლუციონერ მთავრობას, პეტროგრადის მუშათა და სალდათების დეპუტატთა საბჭოს და ყოველის ღონით დიდხმარება რევოლუციის საბოლოო გამარჯვებას. ამასთანავე მიტინგს საჭიროდ მიაჩნია განხორციელდეს 1) სრული ამნისტია, ე. ი. დაბრუნებული იქმნენ ციხე-საპყრობილებიდან ყველა ისინი, ვინც ძველ მთავრობას ებრძოდა „ერთობისათვის“. 2) შეიცვალოს ძველი ადმინისტრაცია, პოლიციელნი და გაგზავნილ იქმნას ფრონტზე. 3) განხორციელდეს თავიუფლება სიტყვისა, კრების, კავშირებისა და სხვა. 4) მიეწეროს რუსეთის ყველა ერს, კერძოდ საქართველოს, პოლონეკური თავისუფლება და 6) მოწვეულ იქმნას დამფუძნებელი კრება, რაც შეიძლება მალე, რომელიც გზას გაუხსნის ხალხის სურვილების განხორციელებას და დაამყარებს დემოკრატიულ რესპუბლიკას.“

თანამედროვე მდგომარეობა

4.

სოციალ-დემოკრატიული დიქტატურა და პოლიტიკური უზუზრაცია

ათ მარტს ტფილისის მუშათა საბჭოს აღმასრულებელმა კომიტეტმა საგანგებო კრება მოახდინა კავკასიის კომისარიატის შესახებ. კომიტეტმა ერთხმად დაადგინა: კომისარიატის შემადგენლობა არ გამოხატავს **კავკასიის** დემოკრატიის ინტერესებს და საკითხა ამ საქმის ყურადღება მიაქციოს მუშათა სხბჭომ. კომიტეტის ეს დადგენილება მალე გაიგო ტფილისმა, 12 მარტს „კავკ. რაბ.“-ში სააძისო ცნობა იყო მოთავსებული.

სენსაციური ცხობა ყველას აღელვებდა: —ვინ მისცა კომიტეტს უფლება **კავკასიის** დემოკრატიის სახელით ლაპარაკისა როცა მას ზნეობრივი უფლება არ აქვს მარტო ტფილისის ყველა მუშების სახელით ლაპარაკისა? კიდევ: —როგორ შეიძლება ურჩობა გამოუცხადოთ დროებითი მთავრობის რომელიც ქვეყნის პატივად შემოსილია და რევოლიუციონერ მთავრობის წინააღმდეგ გალაშქრებით ხელი შეუწყოთ რეაქციას?

მაგრამ მოქალაქეთა გაოცება გაიცხად დარჩა. ვინც სხვისი სახელის და ძალის მითვისებას არ თაკილობს, ვისაც რევოლიუცია თავის საკუთარ შეიდგენს ცალკე **კავკაზი** და გამოვიდნენ მათ წინააღმდეგ საბრძოლველად.

დღეს ჩვენს ქვეყანაში ერთი კი არა, სამი საზოგადოებრივი **კავკაზია**, რომელსაც დაუსახავს თავისი მოქმედების გეგმა და ისწრაფის ჩვენი ქვეყნის მესვეურობას. მიზანი ერთი აქვთ —ჩვენი ქვეყნის ბედნიერება, მაგრამ მისკენ მიმავალი გზა სხვა და სხვა აფრჩვიათ. ყოველი **კავკაზი** სცდილობს სიტყვით და საქმით ამტკიცოს სისწორე თავისი გზისა მაის გამო არც საკვირველია მათი მისწრაფება, რომ ყველგან თავისი ხალხი იყოლიონ. ცხადია, იმ **კავკაზია** დაარსება ვერ ამოსწურავდა ჩვენი ნასწავლაკიციის ყოველ შეხედულობას და ამის მიზეზით ეს ნაწილი ჩვენი საზოგადოებისა, როგორც **კავკაზია** გარეშე მდგომი და მოწადინე ქვეყნის სამსახურისა, ქმაყოფილი არ არის **კავკაზია** და ისიც, რომ ისე უგულებელ ჰყოფენ და აყვედრის მათ კერძოობით მისწრაფებასა. საყვედური კი უსაფუძვლოა. **კავკაზია** გარეშე მდგომნიც უნდა **შეკავკაზდნენ** და ისე იმოქმედონ.

რაც შეეხება **კავკაზის** ავ-კარგსა, უნდა ვსთქვა, რომ როგორც კერძოდ კაცი, ისევე არც კაცთა კრებულთა ყოველ სრული და კარგიც რომ ვერ უპოოს კაცსა ჩვენნებურ საზოგადოებრივ **კავკაზია**, მაინც ჩვენ სისხლ-ხორცად უნდა ვიგულოთ და ერთ ჭუთსაც არ უნდა დავსცხრეთ მტკიცებისაგან, რომ თუმცა გზა სხვა და სხვა აგვირჩევია ჩვენი მამულის გასაბედნიერებლად, ზოგჯერ ყველამ ერთი გზით უნდა გავიაროთ, ხან და ხან ერთობა საჭიროა **კავკაზია** შორისაც. **უკმისოდ ვერ გამწვრებით ნამ-**

თავისუფლება

მოვედ შენდამი, ხალხო საშვებად,
მრავალტანჯული ძმა ვარ მეც შენი;
დღეს წარსულ ტანჯვებს მოგფენ ვარდებად,
დღეს წარსულ ტანჯვს ლხენად ვარ მფენი...
ხალხო, მოვედი ნანატრი შვებაზ:
მე ვარ შენი ძმა—თავისუფლება!

—

მცნებავ, უბრალოდ დიდხანს დევნილო,
სანბიარულოდ გაშალე ხელი,
მე მოგიტანე დღე საკეთილო,
მე მოგიტანე სიცოცხლე გრძელი...
აჰა, მოვედი ნანატრი შვებაზ:
მე ვარ შენი ძმა—თავისუფლება!

—

ყოველი წვეთი იმ გვირი სისხლისა,
რაც შესწირვია თავისუფლებას,
დღე აღსდგეს და შეიკოს ისა—
ის თავისუფლად იფრქვევა შვებას...
ხალხო, მოვედი ნანატრი შვებაზ:
მე ვარ შენი ძმა—თავისუფლება!

1917 წ. 1 მარტი. მოსკოვი. **ი. მჭედლიშვილი.**

საქმედ მიაჩნია, მას—რასაკვირველია —ვერ მოვსთხოვთ საზოგადოებრივ საგართლიანობას. მეორე დღესვე საბჭომ აღასრულა კომიტეტის დადგენილება. მოახდინეს **ფარული** სხდომა 11 მარტს, გამოიტანეს ფარული დადგენილება და ფარულადვე აფრინეს პეტროგრადს.

14 მარტს გამოვიდა „თანამედროვეს აზრი“, მაგრამ გაზეთში ბევრი ცნობა მუშათა საბჭოსი, ტფ. აღმასრულებელ კომიტეტის ხოლო 11 მარტის სასიდმლო სხდომისა კი არაფერი.

დასეულებმა შესძლეს მხოლოდ რამდენიმე დღით დაემალათ უცნაური საქციელი, 14 თებერვლის მიგიდით დასეულთა ცნობილი დებეშის ასლი სადაც სავსებით გამოაშკარავებულია დიქტატურის და უზურპაციის გრძნობები.

დებეშის ხელს აწერს ნოე ჯორდანია და სარჩისა ხახიაძი. ეს დოკუმენტი ჩვენ გვიმტკიცებს, რომ დგება ახალი ხანა განუკითხველობის, ძალადობის, მიდგომილობის და ფეშქების გადამხნევებისა. ეს დებეშა ჩვენ გვანახებს გატაცებას პირად თუ პარტიული ინტერესით, ეს დოკუმენტი მოყვარეობით, „პეტერატიზმით“ მარატიზმით.

ყალბია ჯორდანის დოკუმენტი, ვინაიდან დროებით მთავრობას ყალბად აცხობს ადგილობრივ მდგომარეობას. დებეშაში მოხსენებულია თითქოს ჩვენში მომხდარიყოს კლასობრივი და ეროვნული შეთანხმება, ხოლო შეთანხმებულ ძალთა განსწორიელებას ოთარ ლვანდოს პეტროგრადის კომისარიატი. არაგითარ ეროვნულ შეთანხმებას ადგილი არ ჰქონია, არც ეხლა არსებობს და ამის თქმა ნაშნავს საქვეყნოთ ტყუილის გამაცხადებას და სახელმწიფოებრივ დღეწესებულების კერძო ინტერესებისათვის შეცდომაში შეყვანას.

დვილნი მოქალაქენი, ხოლო ჩვენი ნაციონალ შეუბედობა ერთმანეთისას, როგორც მოთა რუსეთელი ამბობს, კვალვა აქა სულსა დაიბამს, დაიშლის აღსაფრებას.

რა უნდა მოვახსენო მეტი პასუხად იმას, ვინც მისაყვედურებს, რომ „წეროკითხვის საზოგადოების“ ტფილისის განყოფილების დამფუძნებელ კრების გამო არაფერი მითქვამს პრო დომო სუა.

X

ტფილისი საქართველოს დედაქალაქი, მაგრამ მისი ბედი საქართველოს კი არა - რუსეთის ხელთაც არ არის. მისი ვაჭრობა, ალებ-მიცემა სომხებს უჭირავთ და რა კი ვაჭრობა პოლიტიკასაც ჰქმნის, ტფილისის ქალაქმოხრიობა, იმისი ბედის ჩარხს სოლოლაკელ სომხის დიდი ვაჭრები ატრიალებენ ისე, როგორც იმათ უჯობს.

უნდა აღვიაროთ, რომ ტფილისისთვის ჩვენ ვართ უცხონი, ის კიდევ უცხოა ჩვენთვის. იმდენად გაუცხოებულა, რომ ქართველ მწერალსაც აღარ გვაძლევს. როცა გრიშაშვილსა საათნავას ცხოვრების გამო წაიკითხა მოხსენება, აღვიხსნე, სოფელ მწერალს რომ ეკმანა, ის აღარ იქნებოდა, რაც გრიშაშვილის ქალაქური მაჭერა ლაპარაკია და აზროვნობისაგან შეიქნა. ეხლაც განვიმეორებ. აწინდელი ქართული მწერლობა გასოფლურდა, რადგანაც იმისი წარმომადგენელი ყველა სოფელია. ამის გამო ენა უშვერი და ტლანქი გაჰხდა, რადგანაც უშვერი და ტლანქია სოფლელი კაცი ქალაქელის წინაშე. შენაარსი ამ მწერლობისა ხომ სულ სოფლურია.

არც ერთ საქართველოს სხვა ქალაქში არ არის ხალხის ისეთი დიდი ოაოდენობა ქართველად მოლაპარაკე, რამდენიც ტფილისია ძია. ამ ხალხის ცხოვრების შესწავლა მრავალის მხრითაც საინტერესოა, ძალიან საჭაკლო წყობილებაა, მაგრამ ეშნაკი ამ ჟოტიკეტიანს, ვიხანადას დასელებს აქაც ოიტკვიელს, ვიხანადას კონტრ-რევოლიუციის ბელი შეეწყობათ. ნამდვილად კრდასელებმა აქაც ოიტკვიელს, ვიხანადას ძალებს დაესაფავა და კონტრ-რევოლიუციის ხელი შეეწყობათ. ნამდვილად კრდასელებმა აქაც ოიტკვიელს, ვიხანადას ძალებს დაესაფავა და კონტრ-რევოლიუციის ხელი შეეწყობათ. ნამდვილად კრდასელებმა აქაც ოიტკვიელს, ვიხანადას ბატონ-ყმობის

გზნავარ ხალხით გაჭედილ ვაგონში და ყველას შესძინა ერთი და იგივე: პოლიციელის ირონიის აყრა, ჟანდარმების დაპატიმრება, ჯაშუშების ციხეში გაგზავნა და სხვა.

ყოველი დამამიანის ნაამბობი საერთო აღტაცებას იწვევს. ყველა წყევლა-კრულვას უგზავნის ძველ მთავრობას. მადლიერია ახალისა. „ჰაი ერთი მიგიდე იმ... მე ვარ ენებ როგორ უნდა ხალხის ცარცვა“, „ჯაცო ჩვენსა მოქალუმა გუშინწინ სალდათების ცოლები და მამები მოაგროვა, დაატაცხრა და მერე ვიდრე ზედ თუმანი არ გადაახდევინა, არ უშვებდა. ეს დალოცვილი თავისუფლება ერთი გუშინწინ მაინც ყოფილიყო, რომ ი მტარვალისთვის შავი დღე დაგვეყენებინა. ამპობდნენ ფული ჰქონდა, ქალაქში წაადა და უნდა აესაზღვრებიაო“. ვისმენდი ამნაირ მეზობლის მუსაიფს და ვფიქრობდი: რატო აქამდის არ დაინგრა ის ხალხის სისხლის მსმელი მთავრობა, რომლის საქმეს მარტოთ-მარტო ხალხის ცარცვისა და დამონების სურვილი შეადგენდა.

ქალაქიდან რამდენიმე სადგური გავიარეთ, თვალი მოვავლეთ მთების კალთებში შეფენილ სოფლებს და ფიქრმა გაგვიარა: აბა, შევიდეთ, ვნახოთო, რას სჩადის სოფელიო.

მესამე სადგურზე ჩამოვხდით ერთი ამხანაგით. ჩვენა იქვე მგზავრების მომლოდინე „ლინეიკაში“. ჩავჯექით და ვარეთ-ვახეთის ერთ დიდ სოფელში ავედით. გზაში მეეტყვე გამოგვითხრობ სოფლის ვითარება. ვკითხეთ, „სოფელში კიდევ არიან ძველი მთავრობის მოხელეები, თუ გამოცალეს“—მეეტყი. ეტყვილ იქვიანად გადმოგვხედა და შემოგვკითხა თითქოს მიზანს ამბობდა, მიგვდო თქვენი მოსვლის მიზანს, არაგის ეტუქვიო.

ისეთი იყო ხალხის გულის თქმა საპროტესტოთ მომზადებული ძველის საწინააღმდეგოთო, რომ ვეღარებ ვაკერიე კი ამ სურვილით იყო გაღელვებილი. მივუახლოვდით თუ არა სოფელს, დაგვინახა თუ არა ხალხმა, ინსტინქტურად იგრძნო რაღაც, შემოგვეხვია გარს. სხვა და სხვა კითხვას იძლეოდნენ. ფერო კი „უნდა გამოიცვალოს“ ამბობდნენ. გულის ფანცქალით ავედით სოფელში. ხალხ წვიმის დროს სიმშრალეში შეფარებულ ბეღურებს მოგგაგონებდათ, რომელნიც გამოდარებას ჯრიმნიდნენ და ზოკუნით კი ჯერ-ჯერობით ვერ გაებედნათ. ჩვენ რომ მივედით ტ ამბობაგის ავუხსენით ჩვენი მისვლის მიზეზი, ერთ-ხმიი პასუხი იყო: „კაცო, ჩვენ მუდამ დღეც გვინდოდა აგვერია დროებითი ადმისრულებელი კომიტეტი, მაგრამ არ ვიცით, როგორ მოგვდიოდა, რომ რჩებოდა; უფრო კი ქალაქიდან ველოდით ხალხსო!“

ხანი არ დახანებულა, ახლო-მახლო სოფლებში ტელეფონის მსგავს სისწრაფით ყოველივე გადაეცათ. გაიარა რამდენიმე საათმა და მოწვინავე ელემენტებმა სხვა და სხვა სოფლიდან იწყეს თავის შეყრა. დიდხანს ვიმსჯელეთ; ავუხსენით შეძლებისდაგვარად და დაადგინეს: დილის 10 საათზე აქ, რაკი დიდი სოფელია, შუადღისას მერორეც და საღამოს მესამე სოფელში იქნეს ყრილობაო. ყრილობის მოსაწვევად რამდენიმე პირი იქნესა ამორჩეულა. დაეკვალთ, დილით ყველა ეკლესიის ზარი დარეკილიყო. ერთი წინააღმდეგიც ზარისა, ამბობს: „ზარებმა მნიშვნელოვანი და ნდობა დაკარგა ხალხისო, მეორემ უპასუხა: „გაუშვი, იყოს ზარი! ჩვენი ზარი თუ დღეშდის „წადი წადის“ იძახდა, ამ დიდებულ დღეს „მოდით მოდით“ იძახოსო. ზარი მიიღეს.

გათენდა მეორე დღე. დანიშნულ ადგილს ხალხი იყრის თავს. მოუთმენლად ელიან „მოსულებს“ სიტყვას. აგერ კრება იწყება. თავმჯდომარეც აირჩიეს. გაიხსნა კრება. სიტყვას ამბობს თავმჯდომარე: „ხალხო! დიადია დღევანდელი დღე: თავისუფლების დღე გაგვითენდა! ძველი მთავრობა უნდა გამოიცვალოს. ახალზე თუ რა მოხდა, ამას მომხსენებელი განმარტავსო. აი, მომხსენებელიც... ახალგაზრდა ინტელიგენტური სახის გამომეტყველების ყმაწვილი კაცი მძიმედ იწყებს: „ჩემს ახალგაზრდ ნაციონალურ პირველად მხვდა წილად გავიდე ხალხში და სასიხარულო ამბავი მივიტყობო. ამ დიადმა სანეტარო დრომ აღმფრთოვანა ისე, რომ ეს სიხარული არ შემიძლია მარტო მე გულში შევინახო. ამიტომ გამოვიეჭერ სოფლად და მინდა ყველა ჩაგრულთა და ტკივრი მძიმეთ ვიხარო ის, რასაც ჰქვიან თავისუფლება! ხალხო, გახარებით და ყველან შენმა ცარცვა“, „ჯაცო ჩვენსა მოქალუმა გუშინწინ სალდათების ცოლები და მამები მოაგროვა, დაატაცხრა და მერე ვიდრე ზედ თუმანი არ გადაახდევინა, არ უშვებდა. ეს დალოცვილი თავისუფლება ერთი გუშინწინ მაინც ყოფილიყო, რომ ი მტარვალისთვის შავი დღე დაგვეყენებინა. ამპობდნენ ფული ჰქონდა, ქალაქში წაადა და უნდა აესაზღვრებიაო“. ვისმენდი ამნაირ მეზობლის მუსაიფს და ვფიქრობდი: რატო აქამდის არ დაინგრა ის ხალხის სისხლის მსმელი მთავრობა, რომლის საქმეს მარტოთ-მარტო ხალხის ცარცვისა და დამონების სურვილი შეადგენდა.

ქალაქიდან რამდენიმე სადგური გავიარეთ, თვალი მოვავლეთ მთების კალთებში შეფენილ სოფლებს და ფიქრმა გაგვიარა: აბა, შევიდეთ, ვნახოთო, რას სჩადის სოფელიო.

მესამე სადგურზე ჩამოვხდით ერთი ამხანაგით. ჩვენა იქვე მგზავრების მომლოდინე „ლინეიკაში“. ჩავჯექით და ვარეთ-ვახეთის ერთ დიდ სოფელში ავედით. გზაში მეეტყვე გამოგვითხრობ სოფლის ვითარება. ვკითხეთ, „სოფელში კიდევ არიან ძველი მთავრობის მოხელეები, თუ გამოცალეს“—მეეტყი. ეტყვილ იქვიანად გადმოგვხედა და შემოგვკითხა თითქოს მიზანს ამბობდა, მიგვდო თქვენი მოსვლის მიზანს, არაგის ეტუქვიო.

ისეთი იყო ხალხის გულის თქმა საპროტესტოთ მომზადებული ძველის საწინააღმდეგოთო, რომ ვეღარებ ვაკერიე კი ამ სურვილით იყო გაღელვებილი. მივუახლოვდით თუ არა სოფელს, დაგვინახა თუ არა ხალხმა, ინსტინქტურად იგრძნო რაღაც, შემოგვეხვია გარს. სხვა და სხვა კითხვას იძლეოდნენ. ფერო კი „უნდა გამოიცვალოს“ ამბობდნენ. გულის ფანცქალით ავედით სოფელში. ხალხ წვიმის დროს სიმშრალეში შეფარებულ ბეღურებს მოგგაგონებდათ, რომელნიც გამოდარებას ჯრიმნიდნენ და ზოკუნით კი ჯერ-ჯერობით ვერ გაებედნათ. ჩვენ რომ მივედით ტ ამბობაგის ავუხსენით ჩვენი მისვლის მიზეზი, ერთხმიი პასუხი იყო: „კაცო, ჩვენ მუდამ დღეც გვინდოდა აგვერია დროებითი ადმისრულებელი კომიტეტი, მაგრამ არ ვიცით, როგორ მოგვდიოდა, რომ რჩებოდა; უფრო კი ქალაქიდან ველოდით ხალხსო!“

ხანი არ დახანებულა, ახლო-მახლო სოფლებში ტელეფონის მსგავს სისწრაფით ყოველივე გადაეცათ. გაიარა რამდენიმე საათმა და მოწვინავე ელემენტებმა სხვა და სხვა სოფლიდან იწყეს თავის შეყრა. დიდხანს ვიმსჯელეთ; ავუხსენით შეძლებისდაგვარად და დაადგინეს: დილის 10 საათზე აქ, რაკი დიდი სოფელია, შუადღისას მერორეც და საღამოს მესამე სოფელში იქნეს ყრილობაო. ყრილობის მოსაწვევად რამდენიმე პირი იქნესა ამორჩეულა. დაეკვალთ, დილით ყველა ეკლესიის ზარი დარეკილიყო. ერთი წინააღმდეგიც ზარისა, ამბობს: „ზარებმა მნიშვნელოვანი და ნდობა დაკარგა ხალხისო, მეორემ უპასუხა: „გაუშვი, იყოს ზარი! ჩვენი ზარი თუ დღეშდის „წადი წადის“ იძახდა, ამ დიდებულ დღეს „მოდით მოდით“ იძახოსო. ზარი მიიღეს.

გათენდა მეორე დღე. დანიშნულ ადგილს ხალხი იყრის თავს. მოუთმენლად ელიან „მოსულებს“ სიტყვას. აგერ კრება იწყება. თავმჯდომარეც აირჩიეს. გაიხსნა კრება. სიტყვას ამბობს თავმჯდომარე: „ხალხო! დიადია დღევანდელი დღე: თავისუფლების დღე გაგვითენდა! ძველი მთავრობა უნდა გამოიცვალოს. ახალზე თუ რა მოხდა, ამას მომხსენებელი განმარტავსო. აი, მომხსენებელიც... ახალგაზრდა ინტელიგენტური სახის გამომეტყველების ყმაწვილი კაცი მძიმედ იწყებს: „ჩემს ახალგაზრდ ნაციონალურ პირველად მხვდა წილად გავიდე ხალხში და სასიხარულო ამბავი მივიტყობო. ამ დიადმა სანეტარო დრომ აღმფრთოვანა ისე, რომ ეს სიხარული არ შემიძლია მარტო მე გულში შევინახო. ამიტომ გამოვიეჭერ სოფლად და მინდა ყველა ჩაგრულთა და ტკივრი მძიმეთ ვიხარო ის, რასაც ჰქვიან თავისუფლება! ხალხო, გახარებით და ყველან შენმა

ექიმი
ბ. ნარიმანოვი
ვენერიულ, კანის, ათოსნების და მისი შედეგების. წამლობა „606“ და „914“ პრეპარატებით. ავადმყოფები მიიღება ყოველ-დღე საღ. 5½ ს.-დან 8 ს.-მდე. მიხეილ. ქ. № 33. ტელ. 16—17. 457

ექიმ ნაპასარდნის
პირველი კრძო
სამკურნალო
(დაარსებულია 1880 წელს)
ვენერიულის, კანის და სისხლის პირდაპირ ყოველ დღე (გარდა კვირისა)
დილით:
11—12 ს. „606“ და „914“
ს. ა. ნაპასარდნაი 11 12 ს. ქარვასლის და ვენერიული (სიფილის) განყოფ.).
ბ. გ. აგასხანოვი 9½ 2 ს. ნაგზეწინანი ავადმ.
მ. ს. ბერნამოვიჩი: 10—12 ს. ყურის, ყელის და ცხვირის სნეულებანი.
საღამოთი:
ა. ს. ახაკიანი: 6—7 ს. ქალის ავადმ. და ქირურგიული
ბოვნა-დაკოდილნი 50 კაპ. ნელმოკლეობის უფასოდ, კანსნეულებანი და ელექტრიული მკურნალობანი.
მკურნალობის დირექტორი მედიცინის დოქტორი ა. ა. ნაპასარდნაი.

ექიმი
ფავლენიშვილა
განაახლოა ავადმყოფების მიღება საღამოს 4—7 საათამდე. მისამართი: კუთხე მუხრანის და ბაგრატიონის ქუჩისა № 23/31. 151

ექიმი
გ. დ. წინამძღვარიშვილი
ყოფილი ორდინატორი თერაპევტიულ კლინიკებისა, ხარკოვის უნივერსიტეტისა და სამედიცინო ინსტიტუტისა. შინაგანი სნეულებანი. გულისა, ფილტვისა და სისხლის სნეულ. სპეციალურად. იღებს საღ. 5—7 ს.-ზე, ყოველდღე გარდა ხუთშაბათისა. მისეული პრაქს., № 36, მეორე სართული. 1059

სპეციალური კაბინეტი ექიმის
კ. ს. ფონ-ირტელისა
სპეციალისტი ქირურ., საშოდან-საშვილ., სიფილისის, ვენერიულ. და კანის (განავდა, ბუასილი, ჭაკატა, შვედი ნაწიბ. და სიფილ., თირკმელების ავადმყ.), წამლობა სიფილისისა ტრიხამის პრეპარ. „914“ და „606“ და ელექტროანთი. თერაპევ სჭვის ავადმყოფებს იღებს 9—12 ს, და საღ. 4—8 ს. მისეული ქ. 123 შესაც. ქრილ. ქ. 1, მეორე კარი. 1352

ექიმი
კ. ი. გვარჯალაძე
შინაგან და ბავშვთა სნეულებათა ავადმყოფების მიღებას ყოველ დღე საღამოს 6—7 საათ. კლინიკა დილის განმავლობაში ქუჩა № 4. სასტუმროს ვერანდის ქვეშ ტელეფონი 15—90. 1008

ექიმი
მ. ი. ჩხენკელი
იღებს ბავშვთა და შინაგანი სნეულებით ავადმყოფებს ყოველ დღე, დილის 9—1 ს., საღამოს 5—8 ს. ტფილისის ქუჩა, გოკიელოვის სახლი. 1051

დოქტორი მედიცინისა
მოსე ანთიმოსის ძე
კალანდარიშვილი
უფროსი ექიმი ტფ. ქიმიური ლაბორატორიისა
ბავშვნი, შინაგან და ქირურგიულ სნეულებანიან ავადმყოფებს იღებს ყ.-დღე საღ. 5—6 ს. კლინ. დილის განმ. 1088

ექიმი
შ. ა. მიქელაძე
მიიღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ ყოველ-დღე საღამოს 6—7 საათამდე, მისეული პრაქტიკა № 171.

ექიმი ქალი
ს. ზ. მირზოევი,
უფროსი ორდინატორი ტფილისის თვალთა საავადმყოფოსი, იღებს 1½—2½ ს., გარდა კვირისა. მისამართი: სერგიევის ქ. № 1. ტელეფ. 16—67.

ექიმი
ე. ლ. შალამბერიძე
იღებს საბებიო-ს საშვილოსნოს ავადმყოფთა, საღამოს 5—7 ს. მისამართი: პიროსმანოვის ქ. № 7.

ექიმი
ვ. ფუსხელიშვილი
იღებს ავადმყოფთა დილის 12—2 საათ. ქუჩა № 38.

ექიმი
ნ. ნ. ჯავახიშვილი
ორდინატორად ნაშყოფილია ბატონ გენის კლინიკაში. იღებს შინაგან ავადმყოფებს ახალ პრაქტიკაში 6—7 საათამდე კვირა დღის გარდა. ტელეფონის საკონსულტაციო ნომერი ტელეფონის საკონსულტაციო ნომერი ტელეფონი 5—54. 1061

განცხადება

კახეთის რკინის გზის სამმართველო

ამით აცხადებს, რომ აღნიშნული გზისათვის საჭიროა დამზადდეს ამა წლის აპრილიდან დაწყებ დვინომისთვემდე ორმოცდაათი ათასი ცალი ბეწის ფიცრის შპალები, მხოლოდ ყოველ ას დერ შპალში შეიძლება გაერიოს ოცი ცალი ლისა ოცი ცალი.

სიგრძე შპალისა უნდა იყოს სამი არდი და თორმეტი გოჯი, სიმაღლე სამ-ნახევარ გოჯამდე და სიგანე კი ხუთიდან ექვს გოჯამდე.

შპალის ჯალის გაკეთება შეიძლება ნაწილ-ნაწილ, არა ნაკლებ ხუთი ცალისა.

შემოწმება ტყეში დამზადებული შპალებისა შეიძლება ალაგობრივ და ყველა ტრანსიკურად მოწყობილ შპალში მოიკვლიარდეს შეიძლება მიეცეს წინადღეში თითო მანეთი ღერზე, ხოლო საბოლოოდ მათი მიღება-შემოწმება უნდა მოხდეს ქახეთის რკინის გზის ერთ-ერთ რომელსამე სადგურზე გამანტანის შემდეგ.

შპალების იჯარით აღების განცხადების შემოტანამდე საჭიროა წინდაწინ, იჯარის აღების მსურველმა სამმართველოს კასაში შეიტანოს ყოველ მანეთზე თითო შაური იმის და მიხედვით თუ რამდენი მანეთის ღირებულებისათვის იჯარა და განცხადებაში უნდა იქნეს აღნიშნული ნომერი ფულის შეტანის ბარათისა.

თუ გზის სამმართველოსთვის განცხადებაში აღნიშნული პირობები საბაუთო აღმოჩნდა, წერილობით პირობების შეკვრის დროს წინდაწინ დადებული გირაო თითო შაური მანეთზე, უნდა იქნეს გადაკეთებული ორ შაურად.

იჯარის წინასწარი წერილობის გეგმის და ტეხნიკური პირობების გაცნობამდე მსურველს შეუძლია მიიქცეს ყოველ-დღე სამმართველოში დილის ათი საათიდან ნაშუადღევის ორ საათამდე.

დაბარული ხანგრძლივობით ზედ-წარწერით: „შპალის იჯარით აღება“, მიიღება სამმართველოს კანცელარიაში ტფილისში, ელისაბედის ქუჩა, № 78, ყოველ-დღე ამა წლის ექვს აპრილამდე დღის თერთმეტ საათამდე.

ყველის, ვინც პირობებიც საყაბულო არ აღმოჩნდება სამმართველოსთვის, დაუყოვნებლივ დაუბრუნდებათ სამმართველოს კასაში წინდაწინ შეტანილი გირაო. 1091

თევზის მრეწველი
ძმ. ქეგველოკები
ჯუმკინის ქ., საკუთ. სახლი № 9, ტელეფ. № 712.
ყოველ დღე მოგვდის ახალი არ ფის ხბოვალა, სპეციალით ცოტა ბარილით, შავი „შეშხნილი ნიზ ა ლა. მოვიწვიო საუკეთესო სალონში ზემოთ. შუადღე გვაქვს ცოცხალი. აგრეთვე ახალი მეტყრის ზუთხი ათი, ფაჩა და ლოქა. გვაქვს აგრეთვე მოიწვიო ყოველგვარი კონსერვები და სარდინები რუსეთისა და საზღვარგარეთის ფირმებისა. ხანგრძლივ ნაბები. 1085

უპირველესი, რადიკალური და სწრაფი
მასთან იაფი საშუალება
სიფილისს,
სახსრების ავადმყოფობას, სახსრების და ძვლების ქრონიკულ რევმატიზმის, ნეკრესის ქარების, საყრთო გადამღებ ავადმყოფობას, ლიმონების მოწამლულობ, თვალის ავადმყოფობას, სიფილისის წყლულებს, წითელას, ხერხემლის გამოფიტვას, დაბერებულს და სხვას სანჯაროდ ყურნავს საქმეებში ცნობილი შეიეცარიული სპ ქიმი საშუალება პროფესორ როშის
იოდასტარინი
ნ შეგიცვლებათ სხვა პატენტოვან საშუალებებში. პროფესორ როშის პრ ბარატი წამიდა საექიმო საშუალება, განსხვავება საუკეთესო ერთ კლინიკებში და სანატორიებში კურსების ფასი 32 მანეთი ½, 16 მანეთი ¼ ს მანეთი ყოველი მილი 50 მანეთი ღირს. სხვა ქვეყნებში იგზავნება ბეთი მილების შემდეგ. ვისაც რაიმე მოლაპარაკება და პრეპარატის შ ქალაქ ვლადიკავკაზი, მიმართოთ პირიმის სფარმაცევტო ლაბორატორიას: ტფილისი, ლორის-მელიქოვის ქუჩა № 16—1—4. სახელ-მწიფო ბანკის ახლოს.
Тифлисское Отдѣленіе Парижской Фармацевтической Лабораторіи Тифлисъ, Лорисъ-Меликовская № 16, отд. 1—4. противъ Государственнаго банка.

სუსუნათით (ჭიათურა)
ავადმყოფებს
რომელთაც მრავალბის განმავლობაში დიდ-ძალი ფული დაუხარჯნიათ, მაგრამ თავის ავადმყოფობისგან თავის ვერა უშველიათ-რა, ვხედავ საშუალება აქვთ საბოლოოდ განთავისუფლდნენ მისგან, თუ შეიძენენ ცნობილ საშუალებას „რეზუროლინი“, რომელიც სულ ცოტაბანში არჩენს გაარჯულებულ და ქრონიკულ სუსხებსაც საშორებ ბუზტისას, ჭაქებისას და სხვ.
რატომ
ზოგჯერ ავადმყოფები ყურადღებას არ აქცევენ ავადმყოფობას და იგი მთელს ტანში ვრცელდება
იმიტომ რომ
ჯერ ერთი დღეს დიდი კრიზისია წამლებისა.
მეორედ იმიტომ, რომ მართლაც ძნელი ნამდვილ, რადიკალურ საშუალების გამონახვა,
მაგრამ ყველა ავადმყოფებს, ქალი იქნება თუ ვაჟი, უნდა შეიძინოს საშუალება „რეზუროლინი“. სპეციალისტ-ექიმების დიდი ხნის გამოცდილებამ, აგრეთვე პროფესორებისამ, დაამტკიცა რომ
რეზუროლინი
ნამდვილად არჩენს სუსუნატს. მთლად მოსარჩენათ ახალი ავადმყოფობისა ღირს 21 მანეთი, დაძველებულისა 35 მან. 50 კ. სხვა ქვეყნებში გაიგზავნება 5 მანეთის (ხუთი) ბეის მილების შემდეგ.
შეკვეთა და ცნობების მიღება შეიძლება. მხოლოდ პარიზის ფარმაცევტო ლაბორატორიის ტფილისის განყოფილებაში. ტფილისი, ლორის-მელიქოვის ქ. № 16, ნაგ. 1—1. სახელმწიფო ბანკის პირდაპირ.
За заказами и справками обратиться въ Тифлисское Отдѣленіе Парижской-Фармацевтической Лабораторіи Тифлисъ, Лорис-Меликовская № 16 отд—1—1. на противъ Государственнаго Банка.

მასწავლებელთა კავშირში.

10 მარტს ქუთაისის ქართულ გიმნაზიაში მოწვეული იყო მასწავლებელთა კრება. კრებას, გარდა გამგეობის სრული შემადგენლობისა, დაესწრნენ: ფილიალური განყოფილებათა წარმომადგენლები და სხვა გარეშე მასწავლებლები. კრება გახსნა კავშირის გამგეობის თავმჯდომარემ მირიან ბასილაძემ. მან დაბსწრეთ მოკლე სიტყვით, მოულოცა მათ განახლებული მთავრობის შექმნა რუსეთში და გამოთქვა სრული იმედი მოსაპოვებლად ჩვენთვის თავისუფალ ეროვნულ სკოლისა.

დღიურ წესრიგში შეტანილ განსახილველად შემდეგი კითხვები:

1) დებეშით მისალმება ახალ მთავრობას, 2) მისალოცი დეპეშის გაგზავნა განათლების ახალ მინისტრთან, 3) სალამი სრულად რუსეთის მასწავლებელთა კავშირს. 4) სავალდებულო იქნას ყველა მასწავლებელთა ჩაწერა კავშირში, 5) წარმომადგენელის არჩევა ადგილობრივ აღმასრულებელ კომიტეტში, 6) სახალხო სკოლების დიპტერ ვიშნეველის მოქმედება და მსჯელი მასზე, 7) დაბრუნებულ იქნან მასწავლებელნი, რომელნიც ომში იმყოფებიან, 8) ადგილობრივი სამოსწავლო მთავრობა, 9) სამრეკლო სკოლები: გიმნაზიებსა სამრეკლო და სამინისტრო სკოლებისა, 10) გამოცვალოს მასწავლებელთა დამხმარე საზოგადოებას სახელწოდება, 11) მოწვევა დასაოლეთ საქართველოს სახალხო მასწავლებელთა საზოგადო კრებისა, 12) ეთხოვოს აღმასრულებელ კომიტეტს დაუყოვნებლივ გადმოგზავნოს 5 წლიანი დამატებითი ჯამაგირები, დღიური ბები და პროცენტები, 13) რა დღიტივები მიეცეს მასწავლებელთ აღმასრულებელ კომიტეტში, 14) ქუთაისში ადგილობრივი განყოფილების დაარსება, 15) წესდების შეცვლა.

დადგენილებანი:

მისასალმებელ დეპეშის ტექსტის შესამუშავებლად ახალ მთავრობასა და მინისტრთან კრებამ აირჩია სამი პირი: ბ. ბ. ვოკალ ბერიძე, ლაზარე შერგაია და ვლადიმერ ემეზგარი, რომელთაც იქვე შეადგინეს დეპეშის ტექსტი, ხოლო სრულიად რუსეთის მასწავლებელთა კავშირისადმი დეპეშის შედგენა კრებამ დაავალა გაზეთის. კრებამ ყოველგვარ ენერგიით ხელი შეუწყოს ახალ მთავრობას და ამ კრებისთვისაც კითხვების შემუშავება დაავალა გამგეობას. დიდი კამათი გამოიწვია დირექტორ ვიშნეველის შესახებ წამოყენებულმა ბრალდებებმა. კრებამ ერთხმად გადაწყვიტა, (ეხლა დაპატიმრებულ იქნას დირექტორი ვიშნეველი და ივანე ცხაკაია, ხოლო დაწერილებით განხილულ იქნეს მათი საქციელი მომავალ საზოგადო კრებაზე. შემოვიდა წინადადება, ეცნობოს ადგილობრივ აღმასრულებელ კომიტეტს, რათა ზომები იქნას მიღებული მათ დასაპატიმრებლად. დიდი აურზაური გამოიწვია იმან, თუ ვინ აირჩიოს კომიტეტთან გასაგზავნად. ბოლოს თავმჯდომარე მირიან ბასილია აცხადებს, აირჩიონ ახალი თავმჯდომარე და ის ერთი მასწავლებლის თანხლებით, წავა და დაუყოვნებლივ აცნობებს ამის შესახებ ადგილობრივ კომიტეტს. კრება წინადადებას აძლევს წაჰყვეს შაქრო უზნაძე, უზნაძე თანხმდება. კრების თხოვნით თავმჯდომარის ადგილს იკავებს ბ. იოსებ ოცხელი და გადადიან შემდეგ კითხვებზე.

— დეპეშა გსეგზავნოს ახალ სამხედრო მინისტრს და ეთხოვოს დაბრუნებულ იქნან ომში გაწვეულნი მასწავლებელნი და მათ მაგიერ გაიგზავნოს ჯანდარმები და პოლიციელები, ხოლო სანამ მინისტრისაგან ამგვარი განკარგულება მოგვიდოდეს, ეთხოვოს კომიტეტის საშუალებით ადგილობრივ სამხედრო უფროსს, დროებით შეაჩეროს მასწავლებელთა ჯარში გაწვევა. კრებას გამოაქვს რეზოლუცია დეპეშის შედგენა მასწავლებელთა ყველაზე ძნელი საკითხი იყო. ბოლოს ამ დეპეშის ტექსტი ასეთი გახდა: „ქუთაისის ქართულ გიმნაზიაში მოწვეული სულთამხუთავი მთავრობა დაცემულ-ცის! ამისი დამამარცხებელი ახალგაზრდა რევოლუციონური მთავრობა და გამარჯვება ეფსუროვით ახალ მთავრობასო“. ხალხს ერთაზი მრავალ წლის დაგროვებული პროტესტი და ახლა აღფართოვნება ერთად შეეროვებული ვადმოხეთქა და აღფრთოვანებით ყვირის: გაუმარჯოს ახალს, ძირს ძველიო! გაიარა რამდენიმე ხანმაც. უკვე ძველი ახალზე შეიცვალა. მოყრილი ერთ ადგილს. მეორე სოფელში ხალხი შეყრილა და გვიცდის. ერთ კრებიდან მეორეზე მივდივართ. ვფულიცავთ აღფრთოვანებით. ბოლოს ამ დიადი ყმაწვილის ენერგიულმა დეპეშამ ხალხი ისე აღტაცებაში მოიყვანა, რომ ეს ამბავი ჩვენ ვერ გადმოგცემთ. ვფულიცავთ აღფრთოვანებით. ბოლოს ამ დიადი ყმაწვილის ენერგიულმა დეპეშამ ხალხი ისე აღტაცებაში მოიყვანა, რომ ეს ამბავი ჩვენ ვერ გადმოგცემთ. ვფულიცავთ აღფრთოვანებით. ბოლოს ამ დიადი ყმაწვილის ენერგიულმა დეპეშამ ხალხი ისე აღტაცებაში მოიყვანა, რომ ეს ამბავი ჩვენ ვერ გადმოგცემთ.

5000 ოთხაკუთხი საჴ. მიწას
იჯარით
ბოსტნისათვის ანუ ყვავილებისათვის, რეიტროიგის ქუჩაზე, ნავთლუბში. წინად იყო რეიტროის ბაღი.
პირობების გასაგებად სერგეევსკის ქუჩაზე № 7, არზუმანოვის კანტორაში. 333

ექიმი ქბილისა
ნინო რცხილაძე
იღებს ავადმყოფებს დილით 9—3 საღ. 5—7 საათ. ჯაბადარის ქუჩა კინაშინი ქუჩის წისქვილთან 21.

ექიმი
თ. ი. კაკანაძე
დაბრუნდა და განაახლოა ავადმყოფების მიღება საღამოს 5—7 საათ. მისი მართი კირილინი ქ. 18. ტელეფ. 11-82 216

მივიღეთ
სათესლე კარტოფილი
კავკასიის სამეურნეო საზოგადოების
სარეპრაციო ბიურო
ბარიათინსკის ქ. № 5.
მიიღება ხელის-მოწერა სათესლე ქერსა, პურსა და სიმინდის მარცვალზე.
მისაბარათი დღეშდისთვის: „ИКОСЪ“.

ხელის: „ქართველი“ ს. ი. ცაგარელისა. ტფილისი, დეკემბრის ქ. № 3. ტელეფონის ნომერი